

**[„«ROMÂNUL» ADMITE...”] – de
Mihai Eminescu [3 decembrie
1881]**

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

„Românul admite, pentru a ne face plăcere, că de la proclamarea regatului încoace, nu mai e nici o deosebire între liberali și conservatori.

Stabilind această teză generală, pe care noi n-am admis-o, încearcă a dovedi că ne contrazicem, căci, dacă ideile sunt identice, am trebui să sprijinim guvernul și a.m.d. Înainte de toate nu am stabilit noi în mod general că identice sunt principiile partidului conservator și ale celui roșu. Ceea ce am constatat este că redactorul „Republicei rumâne” împreună cu prezidentul Republicei de la Ploiești, apoi amicul d-lui Jules Allix și al melcilor simpatici, și poate chiar cei ce au benchetuit la cafeneaua Procope în sănătatea Republicei Române tocmai când se proclama regalitatea, toate elementele acestea pline de caracter și de-o sobră inteligență sunt pururea gata a arunca bagajul lor de idei republicană – democratice în apă... pentru-o pensioară reversibilă, pentru-un post binehrănitor, pentru vrouna din diferitele forme ale doftoriei întăritoare: fie diurnă, fie păsuală, fie misiune de-a mâna muștele la apă prin străinătate, fie altceva. Înainte aveam cuvinte de-a crede că onor. roșii doresc cinstita republică pe malurile Dâmboviței, deci o altă formă de-a exista a statului și a societății române; că o doresc pe cinstita, slăvita și de minuni făcătoarea din fundul inimei și că așteaptă, cu arhiereul Simeon, ziua mântuirii.

Dar ce să vezi?

În ziua încoronării, cinstitul arhiereu Simeon, nu Mihălescu de astădată, declară: „Acum slobozește Doamne pre robul tău, că văzură ochii mei ceasul mântuirii „, și avum norocirea de-a vedea pe părintele republicanismului român dorind... în adevăr republica poate, dar „mit dem Grossherzog an der Spitze „, cu Marele Duce în cap, după propunerea unor naivi republicani dintr-un mic stat german, la 1848.

O mică pensie – și naiv devine Bizanțul.

Astfel dar s-a petrecut trecerea la pravoslovie a ereticilor. Dar, precum la convertirea în mase a eterodocșilor din Spania au rămas mulți cari în taină iudaizau, tot astfel apucăturile sectei roșie au rămas tot aceleași și, cu toată recunoașterea în aparență a simbolului drepte credințe de stat, prin colțurile de la Procope și în fundul inimilor pătărlăgene se iudaizează încă. Dovadă eligibilitatea magistraturii, sufragiul universal și alte idealuri electorale ale tagmei.

Care este dar adevărul? Vor roșii monarhia numai ca etichetă a instituțiilor republicane sau o vor în adevăr ca semnătură statornică a unor instituții monarhice, naționale, istorice?

Daca în privința formei de tot generale a existenței statului s-au convertit, convertitu-s- au în privirea amănuntelor ei de aplicare? De aceea ziceam că a sosit din nou momentul pentru a se accentua în amănunte deosebirea între conservatori și liberali.

Dar „Timpul” face apel la țară spre a se împotrivi unor idei cari ar periclita statul român?

Face fără îndoială, pentru că eligibilitatea magistraturii, propusă de „Românul”, dovedește că nu s-a botezat decât pielea demagogilor în apa monarhiei, nu cugetul. Dar „Timpul” face mai mult. Amenință pe rege cu soarta lui Ludovic XVI.

Iată ceea ce nu este adevărat. Am spus-o și o repetăm că articolele Delfinului implică responsabilitatea autorului, nu a partidului. Dar nici Delfinul nu amenință. El se teme numai că, prin demagogizarea progresivă a țării, un asemenea trist rezultat să nu aibă loc ca și în Franța. Iată dar de ce nu este, nici poate fi contrazicere între cele ce spunem și cele ce facem. Monarhici am fost, monarhici am rămas; nici decorat-am pe Orășanu, nici înălțat-am în rang pe șeful republicei ploieștene. Rămâne ca roșii să dovedească cum înțeleg să puie în acord trecutul lor cu prezentul și în această dovadă [î]i vom priveghea pas cu pas. Căci monarhie ereditară și sufragi

universal, monarhie și electivitate a magistraturii, după a noastră părere, nu se potrivesc una cu alta.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro